

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5
 จังหวัดนครราชสีมา
 เลขรับ..... 2872
 วันที่..... 10 กย 2555
 เวลา..... 16.05

ที่ สธ ๐๔๐๒.๕ /ว ๕๓๙

ถึง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร / กลุ่มตรวจสอบภายใน / สำนักงานเลขานุการกรม / กอง / สำนัก /
 สถาบัน/สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ - ๑๒

กรมควบคุมโรค ขอส่ง สำเนาสรุปการประชุมสัมมนา หัวหน้าส่วนราชการประจำปี ตามหลักเกณฑ์
 วิธีการเสริมสร้าง พัฒนาให้ข้าราชการมีวินัย เพื่อทราบถึงวิธีการเสริมสร้างและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาให้มีวินัย
 และทราบถึงการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างวินัยของส่วนราชการอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กลุ่มพัฒนาองค์กร
 เลขที่รับ..... 265
 วันที่..... 10 กย 2555 เวลา..... 14.07 น

กองการเจ้าหน้าที่
 โทร ๐ ๒๕๕๐ ๓๐๔๔-๕
 โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๔๐๔

เรียน ผอ.สธ.ร.
 - ผอ.สธ.ร.
 - ผอ.สธ.เขตฯ กทม. / แอ.เขตฯ กทม. / ส.ก.
 กทม. แล. ส.ร. / ส.ร.เขตฯ กทม. / ส.ร.เขตฯ นนทบุรี

ผ. ร.ร.
 (นางนันทฉล ฤทธิชัยพงศ์)
 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
 หัวหน้ากลุ่มพัฒนาองค์กร

(Handwritten signature)

(นายธีรวัฒน์ วลัยเสถียร)
 ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕
 จังหวัดนครราชสีมา

เนื่อหาการสัมมนาหัวหน้าส่วนราชการประจำปี
ตามหลักเกณฑ์วิธีการเสริมสร้าง พัฒนาให้ข้าราชการมีวินัย
และป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัย

นายณรงค์ โชควัฒนา นักวิชาการและนักธุรกิจอิสระ และ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ได้กล่าวนำการสัมมนาถึงเรื่องการเสริมสร้างวินัยและพัฒนาให้คนมีวินัย ว่าควรเน้นวินัยเชิงบวก นั่นก็คือการสร้างจิตสำนึกที่ดีก่อน เพราะมองว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย โดยยกตัวอย่างในเรื่องการขับรถที่ไม่เคารพกฎจราจร หรือเรื่องอื่น ๆ ที่มีกฎหมายบังคับหากฝ่าฝืนกฎได้ ก็จะทำ เช่น การหลีกเลี่ยงการเสียภาษี เป็นต้น อีกทั้งคนไทยส่วนใหญ่ทำงานเป็นทีมไม่เป็น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ก็เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศได้ แต่มีความเชื่อว่า คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ พฤติกรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปเมื่ออยู่ในสังคมที่ต่างกัน การสร้างจิตสำนึกให้เป็นคนดีโดยความเต็มใจ ไม่ได้ถูกบังคับ และการมีกฎหมายที่ดี มีการใช้บังคับได้จริง ก็จะทำให้คนมีวินัยได้

นายปริญญา ต้นสกุล นักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญวิทยาศาสตร์พฤติกรรม จากสถาบันเสริมสร้างจิตปัญญาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมศาสตร์ ได้บรรยายเรื่อง “สำนึกที่สร้างได้” โดยพูดถึงเรื่องการจัดการพฤติกรรมของมนุษย์ให้มีพฤติกรรมที่ถึงประสงค์ได้ โดยใช้วิธีการจริง ซึ่งมี ๒ ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีหัวแครอท เป็นทฤษฎีในด้านบวก หลักการของทฤษฎีนี้คือ การให้รางวัล เพื่อให้บุคคลเป้าหมายที่เราอยากให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดความอยากได้รางวัลในอันที่จะนำไปการแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ด้วยพลังอำนาจของรางวัลล่อใจ

ทฤษฎีไม้เรียว เป็นทฤษฎีในด้านลบ หลักการของทฤษฎีนี้คือ ใช้สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ไม้เรียวในการทำโทษ เพื่อจงใจให้บุคคลเป้าหมายเกิดความรู้สึกไม่อยากถูกทำโทษ และเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เราต้องการ แต่นายปริญญา ต้นสกุล ไม่เห็นด้วยทฤษฎีจริงใจ (แบบตะวันตก) ทั้ง ๒ ทฤษฎีนี้ เพราะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นแค่เพียงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ให้เบี่ยงเบนไปชั่วคราวเท่านั้น ขณะที่นิสัยทางจิตยังบกพร่องประกอบกับสันดานถาวรในด้านไม่ดีของเขายังคงอยู่ ให้สังเกตว่า ถ้าไม่มีแรงจูงใจจากรางวัลใด ๆ อีก มนุษย์ก็จะกลับมาแสดงพฤติกรรมบกพร่องหรือเหลวไหลให้เห็นอยู่ตลอดเวลา หากต้องการเห็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากเขาก็คงต้องจูงใจกันไปเรื่อย ๆ ในที่สุดเขาก็จะเคยตัวกับการรอสิ่งจูงใจเพื่อจะทำความดี ขณะที่ตัวตนจริงยังคงอยู่จนก่อปัญหาด้านจิตวิทยาให้กับองค์กรต้องแก้ไข จึงได้คิดค้นทฤษฎีใหม่ใช้ชื่อว่า ทฤษฎี “ไซโครโซว์” ของปริญญา โดยเชื่อว่า ถ้าจะให้มนุษย์ควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ จะต้องถ่ายทอดพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นผ่านเข้าไปในกระบวนการทางจิตสำนึกของแต่ละคนเท่านั้น คือจะต้องสร้างแรงสั่นสะเทือนทางจิตสำนึกสูงสุดทางด้านบวก ด้วยเงื่อนไขทั้งทางบวกและลบอันเป็นกุศโลบายที่แยบยลพร้อม ๆ กับการทักษะทางจิตและกระบวนการคิดของจิตกับสมอง ร่วมกับการเติมเต็มสิ่งที่เรียกว่ามโนธรรมและมโนสำนึกเข้าไปด้วย

แนวคิดของทฤษฎีนี้ เชื่อว่ามนุษย์ที่สมดุล จะต้องมีการสร้างที่แข็งแกร่ง ๓ ประการ คือ

๑. โครงสร้างทางกายภาพ
๒. โครงสร้างทางสังคม
๓. โครงสร้างทางจิตใจ

วินัยด้านบวก สำนึกที่สร้างได้

คน = ค + น

ค หมายถึง คุณค่า ประกอบด้วย

๑. คุณสมบัติ (ประกอบด้วย ๗ ค คือ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ / ความชำนาญ ความเชื่อมั่น ในตนเอง ความร่วมมือ ความคิด และความรัก)

๒. คุณภาพ

๓. คุณวุฒิ

น หมายถึง น่ารัก ประกอบด้วย

๑. น่านับถือ คือ การยอมรับนับถือ

๒. น่าเชื่อถือ คือ การเชื่อถือในคำพูด

๓. น่ายึดถือ คือ การยึดถือเป็นแบบอย่าง

มนุษย์ที่มีปัญหา มีปัญหา ๒ ทาง

๑. จิตใจ สภาวะทางจิตบกพร่อง

๒. ความคิด วิธีคิด การใช้ความคิดต้องใช้สมองทั้ง ๒ ซีก ต้องคิดวิเคราะห์ ใช้สมองซีกซ้าย และคิดสังเคราะห์ใช้สมองซีกขวา

มิตแห่งจิตมนุษย์ มนุษย์มีจิต ๑๘๙ จิต แต่จะยกตัวอย่าง ๓ จิต ดังนี้

๑. จิตสัญชาตญาณ เป็นจิตที่มีคุณสมบัติเชิงปัญญา ซึ่งทุกคนมีติดตัวมาตั้งแต่เกิด มีการแสดงออกในวัยเด็ก เพื่อให้มีชีวิตรอด เช่น หิว ร้องไห้ เจ็บ เป็นต้น ต่อมาเมื่อโตขึ้นได้แปลงจิตสัญชาตญาณเพื่อให้มีชีวิตรอด เป็นจิตสัญชาตญาณเพื่อเอาตัวรอด

๒. จิตสำนึก เมื่อมีสิ่งภายนอกมากกระทบจิตสำนึกจะเกิด

- ความรู้สึก - อารมณ์

- การจำได้ - หมายรู้

- การนึก (นึกด้วยจิต)

- การคิด

- การแสดงออกใน ๒ มิต คือ มิตจิตวิญญาณ คือ อากาทางจิต ผลลัพธ์คือกฎแห่งกรรม และ

มิตกายสังขาร คือการแสดงออกที่ดี

จิตสำนึก แบ่งเป็น ๒ พวก คือ

- จิตไร้สำนึก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยไม่ผ่านคิด ไตร่ตรอง

- จิตรู้สำนึก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยผ่านการคิด ไตร่ตรอง

๓. จิตใต้สำนึก เป็นเครื่องมือของจิตสำนึกในมิตของจิตวิญญาณ

ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา

๑. ความฉลาดทางอารมณ์ EQ
๒. ความฉลาดทางปัญญา IQ
๓. ความฉลาดทางสังคม SQ
๔. นิสัยการมองโลก
๕. นิสัยการดำเนินชีวิต
๖. จิตสำนึกแห่งคุณธรรม

การอธิบาย เรื่อง “ show case ” กิจกรรมการดำเนินการทางวินัย ตาม ว ๔๓ / ๒๕๕๓
ผู้แทนส่วนราชการระดับกรม (กรมการขนส่งทางบก) ได้พูดถึงกิจกรรมที่ทำตาม ว ๔๓ โดยพูดถึง
ในเรื่องของการกระทำผิดวินัยของกรมการขนส่งทางบก ว่ามีการกระทำผิดวินัยค่อนข้างสูง อาจเป็นเพราะเป็น
หน่วยงานที่ให้บริการ และมีเรื่องค่าธรรมเนียมเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานที่เอื้อ
ประโยชน์ต่อการกระทำผิด จึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. ลดขั้นตอนการทำงาน และประกาศให้ประชาชนทราบขอบเขตระยะเวลาการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน
๒. อัตราค่าธรรมเนียม ต้องประกาศโดยเปิดเผย โปร่งใส
๓. การสอบใบอนุญาตขับรถ เป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจ จากเดิมการสอบข้อเขียน จะมีเจ้าหน้าที่
เกี่ยวข้องกับการสอบ แต่ในปัจจุบันใช้ระบบ IT และในอนาคตในการสอบปฏิบัติ จะมีระบบเซ็นเซอร์ติดรถ
เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่อื่นจะก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยได้

ตัวอย่างของกิจกรรม

๑. กิจกรรมยกย่องเชิดชูคนดี
๒. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการกระทำผิดวินัยให้เจ้าหน้าที่และประชาชนทราบ เพื่อให้ทราบกลไก
ต่าง ๆ แจ้งเวียนคำสั่งลงโทษทางวินัยให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานทราบ และแลกเปลี่ยนปัญหาในการปฏิบัติงาน
๓. การนำข้อบังคับจรรยาบรรณของทางราชการมากำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น
- ๔ จัดให้มีข้อความปลุกจิตสำนึกในการปฏิบัติงานไว้ในอาคาร เช่น พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ทำความดี เป็นต้น

ผู้แทนส่วนราชการระดับจังหวัด (จังหวัดฉะเชิงเทรา) ได้พูดถึงว่าทางจังหวัดใช้แนวคิดทางศาสนาเป็น
สื่อในการเสริมสร้างไม่ให้กระทำผิดวินัย โดยมีตัวอย่างกิจกรรมที่ทำ ดังนี้

๑. ดำเนินกิจกรรมทางศาสนา มีมาตรการการเสริมสร้างและพัฒนา คือ มีการนำสวดมนต์ก่อนที่จะ
ประชุม
๒. การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท โดยการนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มาบอกข้าราชการ ในการประชุมประจำเดือนของจังหวัด
๓. การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีการเทศนา จรรยาศีลธรรม ธรรมะกับการปฏิบัติราชการ
เพื่อให้คนละอายและเกรงกลัวต่อบาป จะได้ไม่กล้ากระทำผิดวินัย

๔. เสริมสร้างให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ สำนักงาน ป.ป.ช. หรือ สำนักงาน ป.ป.ท. มาบรรยายให้ความรู้
๕. นำข้อบังคับตามประมวลจริยธรรมข้าราชการมาขับเคลื่อน เพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย
๖. ส่งเสริมให้มีการเข้าวัดทำบุญ ทุกศาสนาที่ตนเองนับถือ โดยในทุกกิจกรรมจะมีผู้ว่าราชการจังหวัด ฉะเชิงเทราเป็นผู้นำการปฏิบัติ

ผู้แทนจากสำนักงาน ก.พ. (ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน)

พูดถึงเรื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงจริยธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมจริยธรรม โดยคิดต่อไปว่า วัฒนธรรมองค์กรจะเกิดขึ้นได้อย่างไร และความสำเร็จของการส่งเสริมจริยธรรมต้องทำเป็นระบบต่อเนื่องและใช้เวลา

๑. ทำให้บุคคลยอมรับ และปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม
๒. กลายเป็นความเชื่อและปฏิบัติตามจนกลายเป็นความเคยชิน
๓. กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร

โดยวัฒนธรรมองค์กรเชิงจริยธรรม มี ๔ ตัว คือ ตรงต่อเวลา ความสามารถ การประสานงาน และความโปร่งใส เมื่อปลูกฝังให้เป็นค่านิยมได้ อัตรากาการกระทำผิดวินัยก็จะลดลง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม ได้รับความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการกระทำที่ จิตสำนึกในตัวบุคคลแต่ละคน เพราะการเปลี่ยนจิตสำนึก ก็เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เมื่อพฤติกรรมเปลี่ยนก็ สามารถแก้ไขวิธีการทำงานและค่านิยมใหม่ในการดำเนินชีวิตได้ และได้รับทราบถึงตัวอย่างกิจกรรมที่ส่วนราชการ ต่าง ๆ ได้จัดทำขึ้น

การนำมาใช้ประโยชน์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองด้วยจิตสำนึกที่แท้จริง โดยไม่ต้องการสิ่งจูงใจ ใด ๆ เมื่อมีจิตสำนึกต่อการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านอยู่เสมอ ก็สามารถยกระดับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ของตนให้สูงขึ้น ก็จะส่งผลถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการพัฒนาองค์กรต่อไปได้